

Поштоване колеге,

За часове у овој недељи, предвиђена је реализација 4 наставне јединице. У наставку Вам достављам сажет текст, који је као такав потребно научити за испит.

ПОЈАМ, ОБЕЛЕЖЈА, ОБЛИЦИ И ЗНАЧАЈ САМООБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

ПОЈАМ САМООБРАЗОВАЊА

Самообразовање одраслих је облик образовања и учења у коме одрастао човек, релативно самостално, или уз минималну професионалну помоћ институције или наставника учи и образује се.

За самообразовање се користе различити сродни термини: самообразовање одраслих, самоусмерено учење одраслих, самонастава, самоучење, пројекти учења и остали. Сви ови термини се користе као синоними.

ОБЕЛЕЖЈА САМООБРАЗОВАЊА

Основна обележја самообразовања су:

- учесници у самообразовним активностима требају бити оспособљени да преузму растућу одговорност за различите облике у вези са тешкоћама у учењу; самообразовање се најбоље може изразити како карактеристика која у неком степену постоји у свакој особи или ситуацији учења;
- самообразовање одраслих не подразумева обавезну изолацију субјекта учења од друге особе;
- учесници у самообразовању имају добре изгледе да трансформишу знања и вештине из једне ситуације у другу;

- самообразовање може садржати различите активности и изворе, на пример читање, учење у групи која учи, практични рад, електронски дијалог и др.;
- ефикасна улога наставника у овом облику образовања је могућа у виду дијалога са ученицима, обезбеђивање релевантних извора знања, кроз вредновање рада ученика и промовисање критичког мишљења код њих;
- важно је и да образовне институције подрже самообразовне активности код одраслих развијањем иновативних образовних програма и обезбеђивањем услова за испољавање различитих индивидуалних потреба и могућности.

ОБЛИЦИ САМООБРАЗОВАЊА

Постоје два основна облика самообразовања одраслих. Они су:

- 1) самостално самообразовање и
- 2) усмеравано самообразовање.

Самостално самообразовање је потпуно самостални образовни рад, односно спонтана самообразовна активност у којој појединац руковођен својим потребама и интересима, одређује циљ, задатке и садржај образовања, одабира методе и технике учења, врши самоконтролу и самооцењивање (самовредновање) својих резултата.

Усмеравано самообразовање је вођено самообразовање које подразумева претежно самостални самообразовни рад на усвајању програмских садржаја, уз подстицање и усмеравање одраслог ученика од стране образовних и културних установа.

Као што се види, за разлику од самосталног самообразовања, код усмераваног самообразовања своје место и улогу налази и наставник, односно ментор који одређује дубину програмских садржаја и организује контролу и вредновање постигнутих резултата, док одрастао ученик одређује место, време, начин и методе учења и темпо напредовања. Код

самосталног самообразовања, све ове елементе, одрастао ученик сам одређује.

ЗНАЧАЈ САМООБРАЗОВАЊА

У данашњим условима сталног напретка науке и технологије, пре свега информатике, професионално усавршавање запослених у свим сферама друштвеног живота и рада постаје потреба свих, зато што више једног стечена знања и вештине, нису довољна за обављање одређене делатности током читавог радног века.

Зато се у свим компанијама, а са аспекта учитељске и васпитачке професије, организују различити програми обуке, курсеви и семинари, с циљем додатног учења и оспособљавања запослених у складу са променама у процесу рада које настају са напретком науке и технологије и пре свега информатике.

Без обзира на то, сваки запослени најбоље зна, шта му је највише потребно, односно који је његов образовни дефицит, па и у складу са тим додатно учи и образује се. Управо то се чини самообразовањем, које у таквим околностима посебно добија на значају.

Да би одрасли били ефикасни у томе, обзиром да често нису у довољној мери оспособљени са самообразовање, неопходно је помоћи им у томе и упутити их како да самостално уче, односно да се самообразују. Зато се и говори о учењу одраслих за самообразовање.

Напомена: Ово питање може на испиту бити као једно или само делови питања онако како су овде назначени.

С поштовањем,

Предметни наставник,

Проф. др Живорад Миленовић